

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ ПЛОВДИВ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА ПО ПЕДИАТРИЯ И МЕДИЦИНСКА ГЕНЕТИКА

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ

ПО

ПЕДИАТРИЯ

за

СТУДЕНТИ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА

Актуализиран и приет на Катедрен съвет № 3 от 29.05.2020 г.

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА ПО ПЕДИАТРИЯ И МЕДИЦИНСКА ГЕНЕТИКА

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина: Педиатрия за студенти по дентална медицина

Семестър-VIII; Лекции- 10; Упражнения- 10

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ:

Задължителна

Ниво на обучение:

Магистър /М/

Форми на обучение:

Лекции, упражнения, самоподготовка.

Продължителност на обучение:

Един семестър, заедно с дисциплината „Инфекциозни болести“

Хорариум по Педиатрия:

20 часа лекции, 20 часа упражнения

Помощни средства за преподаване:

Мултимедийни презентации, дискусии, демонстрация на клинични случаи, интерпретация на лабораторни и инструментални изследвания, решаване на практически задачи, изработване на диагностично-терапевтични алгоритми,

Форми на оценяване:

Текущо оценяване, решаване на тестове.

Формиране на оценката:

Формира се средна текуща оценка за семестъра по всяка от дисциплините.

Аспекти при формиране на оценката:

Участие в дискусии, решаване на тестове

Семестриален изпит:

Да / тест, писмен /.

Държавен изпит:

Не.

Водещ преподавател:

Хабилитиран преподавател от катедра педиатрия и медицинска генетика и катедра по инфекциозни болести и паразитология

Катедри:

Катедра по педиатрия и медицинска генетика

Катедра по инфекциозни болести и паразитология

АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Педиатрия” дава възможност за придобиване на знания по Детски болести, изработвани на умения за контакт с децата и запознаване с най-честите заболявания в тази възраст, особено тези, които имат връзка с патологията, обект на диагностициране и лечение от специалистите по дентална медицина.

1. Цел на обучението по дисциплината „Педиатрия“:

Придобиване на знания и умения за прилагане на съвременни форми, методи и средства за профилактика, диагностициране и лечение на детските болести:

- Овладяване на основните теоретични знания свързани с растежа, развитието, храненето и заболяванията у детето рефлектиращи върху здравето на детските зъби.
- Изграждане на практически умения за контакт с болното дете
- Овладяване на знания свързани с правилната интерпретация на някои параклинични показатели.
- Изграждане на умения по изграждане на диагнозата и диференциалната диагноза.
- Научаване на основните принципи при лечението на някои по-чести детски заболявания

Целта се съгласува с:

- Обема и кредитния рейтинг на специалността (по ECTS- системата), видни и от представения учебен план, наличен на сайта на МУ-Пловдив, секция ФДМ;
- Квалификационната характеристика на специалността;
- Образователната степен (магистър);

Целта е съобразена с мястото на дисциплината „Педиатрия“ в специалността „Лекар по дентална медицина“, по нейната значимост и по хронология в учебния план. Като основен предмет, тя дава възможност за по-детайлно запознаване на специалистите по дентална медицина с характеристиките на детския организъм, растежът и развитието на детето и специфичните особености на всеки един период на детската възраст, най-честите заболявания при децата и тяхното лечение.

Приоритетни цели на университета са: развитие на личностните качества на студентите, насърчаване на тяхната инициативност, създаване на навици за постоянно самообразование и умение сами да се учат, придобиване на трайни и „преносими“ знания, ключови компетентности и умения. Това намира отражение и в учебното съдържание на специалността „Педиатрия“ за студенти по дентална медицина.

2. Учебно съдържание на дисциплината „Педиатрия“ за студенти по дентална медицина:

Темите и часовете на лекциите и упражненията по педиатрия са посочени по-долу в настоящия стандарт, както и на уеб-сайта на МУ- Пловдив: <https://mu-plovdiv.bg/fakulteti/medicinski/katedri/pediatriya-meditsinska-genetika/>

Съдържанието, където е възможно, е подредено хронологически, така че всяка следваща лекция и свързаното с нея упражнение да ползват вече изучена материя и понятия. Така се избягва ненужното застъпване.

3. Основни задачи на учебната програма на дисциплината „Педиатрия“ за студенти по дентална медицина:

- Студентите да си изградят и затвърдят практическите умения за контакт и преглед
- на болното дете.
- Да овладеят нужните знания по детските болести, които се отразяват върху здравето
- на детските зъби.
- Студентите да се научат да правят диференциална диагноза, защита на работна
- диагноза и определено диагностично-терапевтично поведение.

4. Очаквани резултати

След приключване на обучението студентите трябва да имат следните познания и умения:

1. Теоретични знания:

- Овладяване на оценката на растежа и развитието на детето
- Запознаване с въпросите на рационалното хранене на кърмачето и малкото дете
- да познават основните принципи на първичната и вторичната профилактика в педиатрията и инфекциозната патология
- да познават епидемиологията, етиологията, патогенезата на най-честите детски и инфекциозни заболявания
- да познават основните диагностични методи прилагани в педиатрията и инфектологията
- Научаване на най-важните симптоми и диагностични критерии при заболяванията у децата, чието развитие рефлектира върху здравето на детските зъби.
- Научаване на основните принципи на лечение на детските заболявания

2. Практически умения:

- Определяне параметрите на физическото и нервно-психическото развитие на детето.
- Изграждане на схема за рационално хранене на детето.
- Изграждане на диагноза и диференциална диагноза.
- Изграждане на терапевтична схема за някои от детските заболявания.
- Основни познания по антибиотичната терапия в педиатрията.

5. Предпоставки

Студентът по дентална медицина трябва да притежава основни познания по изучаваните до 4-ти курс предклинични и общомедицински клинични дисциплини, за да проведе и завърши успешно обучението си по „Педиатрия“.

6. Академични ресурси

Академичният състав на Катедрата по Педиатрия и медицинска генетик, секция Педиатрия, включва: 3 Професори, 4 доценти, 5 главни асистенти с ОНС „Доктор“ и 8 асистенти.

Лекциите се четат от хабилитирани преподаватели (Професор, доцент) или главни асистенти с ОНС „Доктор“. Практическите упражнения се водят от целия академичен състав на Катедрата- гл. асистенти, асистенти, вкл. професори и доценти. Всички преподаватели притежават ОКС „магистър“ по медицина и

специалност по „педиатрия“; гл. асистенти и хабилитираните преподаватели- и ОНС „доктор“ и са назначени към Катедрата след конкурс.

7. Материални ресурси

За материална база за провеждане на лекциите и практическите занятия по специалността Педиатрия за лекари по дентална медицина, се ползва цялата материално-техническа база на Катедрата по Педиатрия и медицинска генетика, ситуирана в Клиниката по Педиатрия на УМБАЛ „Св. Георги“, 1-ва база.

8. Лекционно обучение

Лекциите се подготвят и изнасят под формата на мултимедийни презентации, които се предоставят на студентите по електронен път. Обемът и форматът на лекциите са избор на водещия лектор, съобразно програмата и посоченото по-долу в приложенията.

9. Практически занятия

Провеждат се по групи. За упражненията се предоставят методични указания и ръководства. Съобразно тематиката на упражнението, се демонстрират таблици, графики, детски храни, примерни хранителни менюта, пациенти (след съгласие на родителите за това), клиничко-лабораторни и образни изследвания на пациенти. Провеждат се дискусии със студентите.

10. Информационни ресурси. Основна литература. Сайтове

Преподавателят е длъжен да има разработени лекции и упражнения по дисциплината. Представя се списък на основната и препоръчителната литература. Могат да се препоръчат и интернет ресурси.

Задължителна литература:

- Хр. Пачев, Педиатрия в стоматологията, Издателство ЕТ „В.Петров“, Пловдив, 2004 год.
- Т. Шмилев, Лекционен курс по педиатрия пред студенти по стоматология.

Препоръчителна литература:

- Др. Бобев, Е. Генов, Педиатрия, МИ „Арсо“, 2000 год.
- Семиотика на детските болести, п/р Хр. Михов и Т. Шмилев, Издателство ЕТ „В. Петров“, Пловдив, 2004.
- Справочник за диагностика и лечение на детските болести, п/р Т. Шмилев, МИ „РПайков“, Пловдив, 2008

11. Текущ контрол

Студентите се натоварват динамично и равномерно през семестъра. Текущият контрол се провежда чрез:

- препитване на всяко упражнение и текуща оценка.
- решаване на задачи или реален клиничен казус във всяко упражнение.

12. Самостоятелна подготовка и извънаудиторна работа на студента

Самостоятелната работа се ръководи от асистента, който напътства студента, както по отношение на литературните източници, така и в методите на тяхното усвояване. Предоставят се и обучителни материали, вкл. on line, за самостоятелна работа и упражнения на студентите.

13. Сътрудничество между преподавателите и студентите

Изразява се в:

- Ангажираност на преподавателя към студента и неговата предварителна подготовка, справяне с текущи трудности по усвояване на материала и възможности с индивидуална програма на учене за да се постигнат по-добри резултати.
- Използване на часове за консултации.
- Включване на студентите в екипи по научни задачи, изследвания и изработване и изнасяне на научни доклади и публикации.

14. Изпити

Текущи оценки, предвидени по учебен план на дисциплината, се дават за резултатите на студента в проведените семинарни упражнения, в решаването на клинични казуси, изработването на реферати по дадена тема и др.

Семестриалният изпит по педиатрия за студенти по дентална медицина, се състои от два компонента- тест и писмено разработване на 1 тема по1 изтеглен въпрос от конспекта. Изпитът продължава 60 минути.

Същите условия важат и за изпита в частта му по инфекциозни болести.

Оформянето на оценката е от Комисия в състав от двама екзаминатори- по един хабилитиран преподавател от Двете катедри и един асистент. Водещо в оформянето е писменият изпит, но значение има и представянето на студента през семестъра. Основно значение се отдава на тематиката по педиатрия.

15. Стандарти за оценяване

Стандартите за оценяване на постиженията на студента по дентална медицина внимателно се обмислят и дефинират, така че да обективизират оценките на студентите, които не зависят от субекта на преподавателя-екзаминатор.

- **Слаб (2)** получава студент с оскъдни познания, които не могат да послужат като база за надграждане на следващите нива на обучение в другите клинични дисциплини.
- **Среден (3)** получава студент, който възпроизвежда знанията в „готова схема“, като липсват основни моменти от разработваната тема и готовност за самостоятелно използване на получените знания и професионални умения; терминологията не е усвоена в задоволителна

степен, изложението се характеризира с беден език; усвоени са само някои основни практически умения.

- **Добър (4)** получава студент, който развива темата описателно, репродуктивно, притежава ограничена самостоятелност при използване на получените знания и придобитите професионални компетентности; в изложението, макар да има наличие на добра езикова култура, се допускат неточности в използваните понятия; усвоени са основни практически умения, но не в пълната им степен и има пропуски.
- **Много добър (5)** получава студент, който развива темата самостоятелно продуктивно, нестандартно, търсейки нов алгоритъм и анализ на използваните литературни данни; прави опит да изведе и обоснове своя теза; адекватно използва понятията от научната област на изучаваната дисциплина, има добра езикова култура; с минимални пропуски.
- **Отличен (6)** получава студент, който самостоятелно, логично и творчески излага темата; обосновано и оригинално ползва и интерпретира литературата, свързана с конкретния въпрос; отлично е информиран и е готов да ползва придобитите знания и професионални компетентности; има точност и богата езикова култура на изложението. Няма пропуски.

При започване учебната година, по време на лекциите и упражненията, студентите се запознават със стандартите за оценяване, процедурите за провеждане на текущ контрол и възможностите за получаване на обратна връзка за напредъка им през семестъра.

16. Формиране на крайната оценка

Крайната оценка определя в каква степен даденият студент е постигнал целта на обучението, поставена в началото на семестъра. Тя е сборна, многокомпонентна, и включва оценките по време на семинарните упражнения и от двете части на семестриалния изпит – тези по педиатрия и по инфекциозни болести.

Ако оценката на кой да е компонент е слаб 2, то и крайната оценка е задължително слаб 2.

При явяване на поправка: При оценка слаб 2 на един от компонентите (напр. по педиатрия), но положителна оценка- среден 3 и над 3, на другия компонент (напр. този по инфекциозни болести), студентът има право да се яви на поправителен изпит само по дисциплината, по която има слаба оценка (в случая- по педиатрия). При положителна оценка- среден 3 и над 3, крайната оценка се формира от двете положителни оценки- тази от първоначалния изпит и тази от поправителния изпит. По този начин студентът не се явява повторно на изпит на частта с успешно положен такъв.

Компонентите участващи при формиране на оценката и коефициентите на значимост за всяка дисциплина се определят от Академичния съвет с приемане на настоящия академичен стандарт на дисциплината.

17. Документиране, съхранение на резултатите и контрол на дейността по оценяването

- Оценяваните студенти имат правото и задължението да се информират за регламента, процедурите и резултатите от оценяването, да предявяват претенции и жалби при неспазване на настоящите правила.
- Правото на студента по смисъла на предходната точка е в сила в случаите на установени технически пропуски или грешки (например при изчисляване или нанасяне на оценките), както и при сериозни основания за разминаване на фактически показаните знания, умения и компетентности и получената крайна оценка за тях.
- Допускат се корекции на оценките в случаите по предходната алинея в студентската книжка, изпитния протокол или по партидата в главната книга само от титуляра по дисциплината.
- Евентуални спорове и претенции от страна на студентите се отправят писмено към оценяващият екип, който следва да даде аргументиран отговор до края на следващия работен ден.
- Установени и доказани случаи на сериозно нарушаване на правата на студента при оценяването на неговите знания, умения и компетентности са отправят чрез писмена жалба до Зам. Ректора по качество и акредитация.
- Изпитните материали се съхраняват и се предоставя възможност на студентите да се запознаят с тях и с основанията за оценката по ред и процедура, обявени предварително. Периодът, в който се осигурява достъп на студентите до изпитните материали и резултатите е не по – дълъг от 3 работни дни след датата на изпита.

Характеристиката на дисциплината се предоставя на студента в началото на обучението. Това е в съответствие със ЗВО, чл. 56, ал.1 „Преподавателите са длъжни да разработят и да оповестят по подходящ начин и описание на водения от тях лекционен курс, включващо заглавия и последователност на темите от учебното съдържание, препоръчителна литература, начин на формиране на оценката и форма на проверка на знанията и уменията“.

Утвърдил:.....

Ръководител Катедра

/Проф. д-р И. Иванов, дм/

18. Приложения:

Настоящите приложения са неразделна част от академичния стандарт за учебната дисциплина “Педиатрия” за студенти по дентална медицина.

ЛЕКЦИОНЕН КУРС

ЛЕКЦИЯ № 1 – 2 часа АФО НА ДЕТСКАТА ВЪЗРАСТ. ФИЗИЧЕСКО И НЕРВНО-ПСИХИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ДЕТЕТО. Лекцията е посветена на АФО на детската възраст и храненето на кърмачето и малкото дете. Студентите се запознават с най-важните особености на отделните органи и системи, които са важни за практическата работа на специалиста по дентална медицина. Разглеждат се показателите определящи нормалното нервно-психическо развитие на детето и възможностите му за оценка в различните възрастови групи.

ЛЕКЦИЯ № 2 – 2 часа РАЦИОНАЛНО ХРАНЕНО НА КЪРМАЧЕТО И МАЛКОТО ДЕТЕ. Лекцията е посветена на храненето на кърмачето и малкото дете. Изтъкват се предимствата на кърменето и правилното захранване в този най-раним период на детството. Подчертава се необходимостта от изграждане на адекватен хранителен режим, който е основа на здравословния живот за по-големите деца и възрастните и от изключително значение за профилактиката на много заболявания. Студентите се запознават с най-честите заболявания свързани с неправилното хранене – белтъчноенергийно недохранване (хипотрофия) и затлъстуване.

ЛЕКЦИЯ № 3 – 2 часа НАЙ-ЧЕСТИ ЗАБОЛЯВАНИЯ В ДЕТСКАТА ВЪЗРАСТ – ИНФЕКЦИИ НА ГДП, ПНЕВМОНИИ, БРОНХИАЛНА АСТМА, ВРОДЕНИ СЪРДЕЧНИ МАЛФОРМАЦИИ, ЗАБОЛЯВАНИЯ НА ОТДЕЛИТЕЛНАТА И ХРАНОСМИЛАТЕЛНАТА СИСТЕМИ. Лекцията цели да запознае бъдещите специалисти по дентална медицина с най-честите заболявания на някои от системите при децата – дихателна, сърдечно-съдове, храносмилателна и отделителна. Онагледена с достатъчно фигури и таблични данни, тя доказва, че острите инфекции на дихателните пътища и острите храносмилателни разстройства са най-честата ежедневна патология у децата, с която лекарят се среща. Сравнително лекото протичане в болшинството от случаите не бива да е причина за пренебрегване на тези заболявания, тъй като те са основната причина за разходи за медикаменти и загуба на работни дни от родителите на децата. Пневмониите и болестите на сърдечно-съдовата система са сред най-честите причини за смърт в детска възраст. Своевременното им разпознаване дава възможност за адекватно лечение, при добри крайни резултати, което за нашите условия все още е един важен резерв за снижение на детската смъртност.

ЛЕКЦИЯ № 4 – 2 часа РАХИТ: ЕТИОЛОГИЯ, ПАТОГЕНЕЗА, КЛИНИКА, ЛЕЧЕНИЕ И ПРОФИЛАКТИКА. ЗАХАРЕН ДИАБЕТ В ДЕТСКАТА ВЪЗРАСТ И СВЪРЗАНАТА С НЕГО ПАТОЛОГИЯ В УСТНАТА КУХИНА. ПОВЕДЕНИЕ

ПРИ ОСТРИ УСЛОЖНЕНИЯ. Първата част на лекцията е посветена на витамин Д недоимъчния рахит – това все още достатъчно често заболяване на кърмачето, което има важно значение за здравословното му състояние, в т.ч. и на детските зъби (млечни и постоянни). Специално внимание се обръща на правилното провеждане на профилактиката, благодарение на която е намаляла както честотата на рахита, така и тежестта на протичане. Втората част на лекцията разглежда едно от най-честите хронични заболявания в детска възраст – захарния диабет. Обсъждат се особеностите на детския диабет, неговата етиология и патогенеза, клинична картина, комплексно лечение и др. Разглеждат се и най-честите усложнения и специално поведението при интеркурентни, вкл. и стоматологични заболявания, които са по-чести при децата с диабет.

ЛЕКЦИЯ № 5 – 2 часа АНТИБИОТИЧНО ЛЕЧЕНИЕ В ПЕДИАТРИЯТА. Чрез лекцията студентите се запознават с основните принципи на антибиотичната терапия – показания, дозировки, подбор на антибиотици при различните заболявания, начин на приложение, дозировки, групи антибиотици, антибиотични комбинации, антибиотици подходящи при стоматологични заболявания у децата.

ЛЕКЦИЯ № 6 – 2 часа ЗАБОЛЯВАНИЯ В ДЕТСКАТА ВЪЗРАСТ ПРОТИЧАЩИ С ПРОМЕНИ В ЛИГАВИЦАТА И ПАРОДОНТА. ЗАБОЛЯВАНИЯ В ДЕТСКАТА ВЪЗРАСТ, ОБУСЛАВЯЩИ ПРОМЕНИ В НИКНЕНЕТО И БРОЯ НА ЗЪБИТЕ. В първата част на лекцията се разглеждат стоматитите от гледна точка на педиатъра. Вниманието е насочено преди всичко към запознаване на студентите с общите соматични заболявания, които променят нормалната реактивност на меките тъкани на устната кухина, в т.ч. и на лигавицата и създават условия за изявата на стоматит. Обсъжда се клиничната картина на тези заболявания, диференциалната диагноза между тях, особеностите в протичането на стоматитите, както и въпроса кога при първа проява от страна на устната лигавица да се мисли за системно заболяване. Обръща се внимание на общото лечение, което в много от тези случаи е от голямо значение. Втората част на лекцията запознава студентите с най-честите заболявания у детето, които водят до преждевременно никнене на зъбите (натални и неонатални зъби, хипертиреоидизъм, хиперпитуитаризъм, преждевременен пубертет и др.), късно никнене и смяна на зъбите (хипотиреоидизъм, хипофизарен нанизъм, прогерия и др.).

ЛЕКЦИЯ № 7 – 2 часа ЗАБОЛЯВАНИЯ ПРОТИЧАЩИ С МАКРО- И МИКРОГЛОСИЯ. ЗАБОЛЯВАНИЯ У ДЕЦАТА ПРОТИЧАЩИ С ПРОМЕНИ В СЛЮНЧЕНАТА СЕКРЕЦИЯ Разглеждат се заболявания протичащи с остро уголемяване на езика при глосит, алергичен оток, травма, едем на Квинке; заболявания с хронична макроглосия – вродена хипо- и атиреоза, амилоидоза, при болест на Down, генерализирана гликогеноза, мукополизахаридози, акромегалия, синдром на Беквит-Видеман, тумори на езика. Разглеждат се и заболяванията протичащи с микроглосия – тризомия 18 и др. Втората част на лекцията запознава студентите със заболяванията протичащи със сиалорея (възпалителни заболявания на устната кухина, ангина странгулаториа, ретрофарингеален абсцес, остър епиглотит, умствено изоставане, отравяния с холиномиметици и корозивни отрови, язвена болест и др.) и със

заболяванията протичащи с намалена слюнчена секреция (отравяния с М-холинолитици, аденоидни вегетации, алергичен ринит, синдром на Сьогрен, сиалолитиаза, сиалoadенит, паротит и др.).

ЛЕКЦИЯ № 8 – 2 часа ЗАБОЛЯВАНИЯ У ДЕЦАТА ПРИ КОИТО СЕ НАБЛЮДАВАТ РАГАДИ В УСТНИТЕ ЪГЛИ И FOETOR EX ORE. ЗАБОЛЯВАНИЯ ПРИ КОИТО СЕ НАБЛЮДАВАТ ПРОМЕНИ В ЦВЕТА НА ЗЪБИТЕ, ЗЪБНО-ЧЕЛЮСТНИ ДЕФОРМАЦИИ И ДИСТРОФИЧНИ ПРОМЕНИ В ЗЪБИТЕ Разглеждат се системни заболявания, при които специфичният дъх от устата може да насочи към диагнозата – заболявания с чернодробна кома, уремия, диабет усложнен с кетоацидоза, отравяния. Разглеждат се и най-честите заболявания, при които се установява Foetor ex ore – остри и хронични бактериални инфекции на тонзилите, болести на храносмилателната система, на дихателната система – синусити, бронхиектазии, абсцес и гангрена на белия дроб. Разглеждат се и най-честите заболявания протичащи с рагади в устните ъгли – синдром на Plummer-Vinson, хиповитаминоза В6 и В2, пелагра, вроден луес, себороичен дерматит Втората част на лекцията разглежда проявите на флуорния недоимък; малабсарбционния синдром при целиакя, мукивисцидоза и алергия към белтъка на кравето мляко; хипотрофията у децата; хипопаратиреоидизм и др. заболявания при които настъпват дистрофични промени в зъбите. Лекцията разглежда и заболявания и състояния протичащи с промени в оцветката на зъбите – вродена порфирия, холестатична жълтеница, вкл. тази при атрезия на жлъчните пътища; хемолитична болест на новороденото; оцветяване след лечение с тетрациклин, флуороза, както и при някои наследствени дефекти в дентина и емайла – амелогенезис и дентиногенезис имперфекта; остеогенезис имперфекта. Разглеждат се и най-честите заболявания, чийто основен симптом са зъбно-челюстните деформации.

ЛЕКЦИЯ № 9 – 2 часа АНЕМИИ И ЗАБОЛЯВАНИЯ ПРОТИЧАЩИ С ХЕМОРАГИЧНА ДИАТЕЗА – СТОМАТОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ. Лекцията разглежда най-честите анемии у децата – желязонеодоимъчна, постхеморагична, остра хемолитична и хронична хемолитична (микросфероцитоза и анемия на Кулей), с тяхната етиология и патогенеза, клинична картина, диагноза и лечение. Разглеждат се и промените, които настъпват от страна на устната кухина и зъбите. Разглеждат се и най-честите причини за хеморагична диатеза – тромбоцитопения, ДИК синдром, хемофилии, капиларотоксикоза и др., като специално внимание се обръща на терапевтичното поведение в тези случаи.

ЛЕКЦИЯ № 10 – 2 часа СПЕШНИ СЪСТОЯНИЯ В ПЕДИАТРИЯТА: ГЪРЧ, АНАФИЛАКТИЧЕН ШОК, ЧУЖДО ТЯЛО В ДИХАТЕЛНИТЕ ПЪТИЩА И ХРАНОПРОВОДА, ДЕХИДРАТАЦИОННИ СЪСТОЯНИЕ, ОТРАВЯНИЯ – ДИАГНОЗА И ЛЕЧЕНИЕ. Лекцията е посветена на диагнозата, първата помощ и последващото лечение на найчесто срещаните в педиатрията спешни състояния, с които могат да се срещнат включително и бъдещите стоматолози (гърч, анафилактичен шок, чуждо тяло в дихателните пътища и хранопровода, хипогликемия,

дехидратационни състояние). Обръща се внимание на тези от тях, с които специалистът по дентална медицина може да се срещне в своето професионално ежедневие.

УПРАЖНЕНИЕ №1 – 2 часа ТЕМА: ФИЗИЧЕСКО И НЕРВНО ПСИХИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ДЕТЕТО ЦЕЛ: Студентът да усвои критериите и способите за оценка на физическото и ННР на дете в дадена възраст. **ЗАДАЧИ:** 1. Да се направи преценка на физическото и ННР на дете на 1м., 6м., 1г., по следните показатели: ръст, тегло, обиколка на главата, фонтанела, брой на зъбите, двигателни реакции, отношение към играчките и близките, говор и поведение при словесни дразнителни. 2. Да посочи на каква възраст детето започва: да следи с поглед, да се усмихва, да се обръща от гръб на корем, да познава майка си, да хваща предмети, да седи, да пълзи, да сяда, да се изправя, прохода, проговоря. 3. Да разкрие на случай ДД критерии между еутрофично, хипопластично, хипотрофично и дете с нанизъм по показателите; ръст, тегло, състояние на кожата и подкожната тъкан, емоционален статус. 4. Да направи преценка на физическото и МНР на дете на 5г. възраст по показателите ръст, тегло, обиколка на главата, костна възраст, двигателност, говор, умения, навици, изобразителна дейност. 5. Да прецени пубертетното развитие на 14г. момче и 14г. момиче като анализира състоянието на вторичните полови белези. **МЕТОД:** Като първо упражнение по педиатрия задачите се разработват от асистента.

УПРАЖНЕНИЕ № 2 – 2 часа ТЕМА: ХРАНЕНЕ НА КЪРМАЧЕ И ДЕТЕ ОТ 1 ДО 3Г. ЦЕЛ: Да се създаде и утвърди убеждението: – от категоричните предимства на естественото хранене и правилното и своевременно захранване – от предимствата на адаптираните пред животинските млека при осъществяване на рационалното хранене на кърмаче на смесено и изкуствено хранене – от необходимостта от преходно хранене във възрастта 1-3г. продиктувана от АФО и тяхната динамика в посочената възраст – за влиянието на определени съставки на храната върху кариеса на децата. **ЗАДАЧИ:** 1. Да състави писмено хранителния режим при естествено /смесено, изкуствено/ хранене на кърмаче на възраст 1м., 3м., 5м., 7м., 10м. Като посочи часовете на хранене, вида на храната и мястото и в дневния режим, количеството на еднократната порция. 2. Да убеди майката-кърмачка: - в предимствата на кърмата - за рисковете от ранното или късното захранване 3. Да аргументира устно /писмено/ предимствата на адаптираните пред животинските млека. Да посочи няколко използвани у нас адаптирани млека. 4. Да инструктира майка с хиполактамия и дете на смесено хранене поне за 4 направления за стимулиране на лактацията и връщане на детето на естествено хранене. 5. Да състави хранителния режим на 2г. дете като посочи часовете на хранене с процента от енергийната нужда за деня, вида на храната и мястото ѝ в дневния режим. 6. Да познава, разкрива и аргументира научно най-честите допусканите грешки при осъществяване на преходното хранене. 7. Представяне на налични в клиниката случаи, предмет на други тематични упражнения. **МЕТОД:** 1. Групата се разделя на няколко подгрупи, като на всяка се поставя определена задача. 2. Решенията се докладват и обсъждат пред цялата група 3. Асистентът съобщава и аргументира поставените на студентите оценки 4. Съобщават се темата и задачите за следващите упражнения.

УПРАЖНЕНИЕ № 3 – 2 часа ТЕМА: РАХИТ И РАХИТОГЕННА

СПАЗМОФИЛИЯ ЦЕЛ: Студентът стоматолог да познава, диагностицира и лекува дължащата се на рахит патология в стоматологичната практика, да може да се справя успешно със спешни състояния (прояви на спазмофилия), възникнали при стоматологични манипулации. **ЗАДАЧИ:** 1. Да разкрие на случай наличието на симптоми (анамнестични и клинични) за рахит, да постави и аргументира разгърнатата диагноза като посочи стадия/ начален, разгар, оздравяващ, остатъчни явления/, начина на протичане/ остро, подостро, рецидивиращо/, степента / I, II, III/ и назначи необходимата параклиника за подкрепа на диагнозата. 2. Да формулира и аргументира писмено основните критерии за синдрома рахитогенна спазмофилия по отношение на: терен, сезон, възраст, характер на гърчовете, биохимични показатели. 3. На случай при дете на 2г с удължена напред горна челюст и “готическо” небце да разкрие показатели в полза на вит.Д недоимъчен рахит, вит.Д резистентен рахит, рахит на Прадер, хипофосфатазия или вродена аномалия. 4. На случай у кърмаче на 10мес с още непоникнали зъби да разкрие показатели за рахит II-III степен, индивидуална особеност или друга патология. 5. Да инструктира майка/ писмено схематично/ за факторите, които благоприятстват появата на рахита и за мерките, които следва да проведе за предпазване/ евентуално лечение/ на детето си от рахит – хранене, отглеждане и закаляване, ултравиолетово озаряване, вит.Д профилактика/лечение/, предпазване от инфекции. 6. Да посочи конкретно терапевтично поведение при дете на 1г4м, у което по време на стоматологична манипулация в устната кухина се появяват признака на Хвостек или ларингоспазм. **МЕТОД:** Известен

УПРАЖНЕНИЕ № 4 – 2 часа ТЕМА: СТОМАТИТИ У ДЕЦАТА ЦЕЛ: Познавайки

и оценявайки характера на патологичните промени в устната кухина у децата, да изгражда нозологичната диагноза при различните стоматити и да назначава адекватно лечение **ЗАДАЧИ:** 1. Да разкрие на случай основните симптоми на стоматита / болки при хранене, хиперсаливация, лош дъх от устата и възпалена устна лигавица/ и според характера на възпалителния процес да изгради нозологичната диагноза / стоматитис катаралис, стоматитис афтоза, стоматитис улцеронекротика/. 2. На случай у новородено/по-голямо дете/ да разкрие и аргументира диагностичните критерии за диагноза Соор по показателите: общо състояние, придружаващо заболяване, локални изменения в устната кухина. Да назначи лечение/рецепта/. 3. Да разкрие на случай с афтозни изменения в устната кухина ДД критерии меоду афтозен стоматит, афти на Беднар, Болест на Рига, медикаментозен стоматит, афте рецидивантес, Ангина херпетика, Синдром “Ръка, крак, уста”, Синдром на Stevens Johnson по следните показатели/определя ги сам/. 4. При рецидивиращи/ дълго задържащи се/ улцеронекротични промени в устната кухина да е в състояние да изключи/ сам или след консултация/ неутропения /първична или вторична/, Болестта на Бехчет, Болестта на Крон, РFAPA синдром. 5. Да назначи лечение/ рецепта/ на катарален стоматит като използва самостоятелно поне три антисептични средства в съответните разреждания. 6. Да назначи лечение/ рецепта/ на афтозен стоматит като използва самостоятелно поне три локални препарата. **МЕТОД:** Известен

УПРАЖНЕНИЕ № 5 – 2 часа ТЕМА: ПАТОЛОГИЧНИ ОТКЛОНЕНИЯ ПРИ ПРОРЯЗВАНЕ НА ЗЪБИТЕ – ДД И ЛЕЧЕНИЕ. ЗАБОЛЯВАНИЯ, ПРОТИЧАЩИ С ХРОНОЛОГИЧНИ И БРОЙНИ ОТКЛОНЕНИЯ В ПОНИКВАНЕТО НА ЗЪБИТЕ ЦЕЛ: Да познава възможните патологични прояви, свързани с прорязване на зъбите при някои от децата, да ги диференцира от други близки до тях състояния и да прилага адекватно лечение. Да познава заболяванията, протичащи с хронологични и бройни отклонения в дентицията

ЗАДАЧИ: 1. Да разкрие при кърмаче ДД критерии между Диспепсия при прорязване на зъбите, Диспепсия симплекс и Остър ентероколит по следните показатели: минала анмнеза, условия за поява, температура, общо състояние, горно-диспептичен синдром, диария, дехидратация, общ и локален статус, биологични показатели 2. Да приеме или отхвърли етиологичната връзка на фебрилитет у 8-месечно кърмаче с прорязване на горните резци/ или други зъби/ по показателите: избират се от студента. 3. Да приеме или отхвърли връзката на настъпило от няколко дни смущение в съня у 10-месечно кърмаче с прорязване на зъби по показателите: избират се от студента 4. Да назначи лечение на дете на 1г с температура до 38,5гр С, диария, неспокойствие, дължащи се на прорязване на зъби 5. Да познава основната характеристика на заболяванията, протичащи с преждевременно или с късно поникване на зъбите 6. Да разкрие на случай у 10-месечно кърмаче с още непоникнали зъби ДД критерии за рахит, хипотиреоза, хипофизарен нанизъм, хипопаратиреоидизъм, Болестта на Даун, вродин сифилис, ектодермална дисплазия, малабсорбционен синдром или физиологична особеност 7. Да познава основната характеристика на заболяванията, протичащи с хипо-, анодонтия или с хипердонтия МЕТОД: Известен

УПРАЖНЕНИЕ № 6 – 2 часа ТЕМА: ЗАХАРНАТА БОЛЕСТ У ДЕЦАТА – СТОМАТОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ. РАГАДИ В УСТНИТЕ ЪГЛИ ЦЕЛ: Студентът стоматолог да познава и предотвратява усложненията, които могат да настъпят у дете диабетиче при инфекциозен процес, след екстракция на зъб или друга

лицево-челюстна оперативна интервенция. Да познава и диференцира заболяванията, протичащи с промени в устната кухина и рагади в устните ъгли ЦЕЛЕВИ ЗАДАЧИ: 1. Да посочи и аргументира показателите/ клинични и параклинични/, по които да прецени фазата на диабета / компенсирана или декомпенсирана/. 2. При 5 годишно дете диабетиче със зъбно-челюстна инфекция да посочи необходимите корекции в дозите на инсулина до ликвидиране на инфекцията. 3. При 10 годишно дете диабетиче /компенсирана фаза/ на трикратно приложение на инсулин / сутрин и обед-бързо действащ, вечер-комбиниран/ и екстракция на зъб в 10ч /или 12ч/ да посочи необходими ли са корекции в инсулиновия и диетичен режим за деня на екстракцията. 4. Да посочи поведението при налагаща се спешна лицево-челюстна интервенция при дете с диабет. 5. Да разкрие у дете с рагади в устните ъгли ДД критерии за Хиповитаминоза В2, Пелагра, Синдром на Плумер-Винсон, Ангулус инф. орис, себороичен дерматит. МЕТОД: Известен

УПРАЖНЕНИЕ № 7 – 2 часа ТЕМА: ЗАБОЛЯВАНИЯ СВЪРЗАНИ: 1. С ПРОМЕНИ В СЛЮНЧЕНАТА СЕКРЕЦИЯ – СИАЛОРЕЯ, ХИПОАСКАЛИЯ; 2. С FOETOR EX ORE ЦЕЛ: Студентът стоматолог да познава заболяванията в детската

възраст, протичащи с патологични промени в слюнчената секреция и заболяванията с Foetor ex ore. ЦЕЛЕВИ ЗАДАЧИ: 1. Да познава основната характеристика на заболяванията /Retardatio mentalis, отравяния с холинергични средства, чзвена болест, отравяния с корозивни отрови, отравяния с Флуор, Акродиния, фамилна дизаутономия/ протичащи със сиалорея. 2. При дете със сиалорея да разкрива симптоми, диференциращи заболяване на устната кухина или общо заболяване на организма. 3. Да познава основната характеристика на заболяванията /алергичен ринит, аденоидни вегетации, отравяния с м-холинолитици, заболявания на слюнчените жлези, синдром на Sjogren, синдром на Mikulisz/, протичащи с хипо-аскалия. 4. Да изписва на дете в различна възраст рецепта поне за едно лекарство намаляващо или увеличаващо слюнчената секреция. 5. Да познава основната характеристика на промените в устната кухина при тонзилити, стоматити и гингивити, зъбно-челюстни инфекции, отравяния с корозивни отрови, неопластични болести, неутропении, задържани и подложени на гнилостен разпад храни, водещи до Foetor ex ore. МЕТОД: Известен

УПРАЖНЕНИЕ № 8 – 2 часа ТЕМА: АНТИБИОТИКОТЕРАПИЯ В ДЕТСКАТА ВЪЗРАСТ. ЗАБОЛЯВАНИЯ СВЪРЗАНИ С ДИСТРОФИЧНИ ПРОМЕНИ В ЗЪБИТЕ

ЦЕЛ: Да познава механизма на действие, дозировката и показанията за приложение на различните групи антибиотици, включително и във възрастов аспект. Да има ясни критерии при избор на антибиотик и/ли антибиотична комбинация. Да познава заболяванията, свързани с дистрофични промени в зъбите. ЦЕЛЕВИ ЗАДАЧИ: 1. Да назначи антибиотична терапия на новородено /20 дневно/ с диагноза Остеогингивитис некротиканс като посочи поне 3 целесъобразни антибиотика/ самостоятелно или в комбинация/ с дозите, броя на приложенията /приемите/, начина на приложение, продължителността на курса. 2. Да назначи антибиотикотерапия на дете на 5г. с диагноза перидентален абсцес с регионарен лимфаденит – посочва се антибиотика с разфасовка, дозите и начина на приложение. 3. Да назначи профилактична антибиотична терапия на 10г. дете с открита лицевочелюстна травма като аргументира съображенията се за избора на антибиотика, дозите и начина на приложение. 4. Да посочи с дозите на кг/Т за 24ч. И броя на приемите поне при оперативната интервенция в устната кухина на дете с вродена сърдечна малформация. 5. Да посочи по 5 антибиотика с бактериостатичен и бактерициден м-м на действие с разфасовката, дозите на кг/Т, начина на приложение и възможностите за комбинирането им. 6. да познава клиничната и параклиничната симптоматика на хипокалцемията и се справя с настъпили от нея спешни състояния. 7. Да познава основната к-ка на заболяванията, свързани с дистрофични промени в зъбите /хипопаратиреоидизъм, малабсорбционен синдром, хипотрофия, недоимък на флуор в питейната вода, вроден късен сифилис.../ МЕТОД: Известен

УПРАЖНЕНИЕ № 9 – 2 часа ТЕМА: АНЕМИИ И ХЕМОРАГИЧНИ ДИАТЕЗИ – СТОМАТОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ

ЦЕЛ: Да разкрива и диагностицира механизма на действие, дозировката и показанията за приложение на различните групи антибиотици, включително и във възрастов аспект. Да има ясни критерии при избор на антибиотик и/ли антибиотична комбинация. Да познава заболяванията, свързани с

дистрофични промени в зъбите. ЦЕЛЕВИ ЗАДАЧИ: 1. Да разкрие на случай наличието на анемия по преценка на състоянието на кожата, видими лигавици и стойност на Хб,Ер, Хт. 2. Да разкрие на случай и аргументира промени от страна на зъбите и устната кухина, свързани с недоимъчна, хемолитична, хипопластична и следкръвоизливна анемия. 3. Да очертае писмено терапевтичното си поведение при дете на 4г. с изразена желязонеодоимъчна или хронична хемолитична анемия и налагаща се лицевочерепна хирургична интервенция. 4. Да разкрие и аргументира на случай ДД критерии между анафилактоидната пурпура на Schnlein-Henoch, тромбоцитопенична пурпура и хемофилия по следните показатели: кожни кръвоизливи /характеристика/, кръвоизливи по лигавиците и различни кухини, други характерни признаци, статус на съсирване. 5. Да посочи писмено терапевтичното си поведение при кърмене след екстракция на зъб или при открита лицево-челюстна травма при момче на 8г. с Дг.Хемофилия. 6. Да посочи и аргументира писмено решението си за /против екстракция на зъб при дете с Хемофилия, анафилактоидна пурпура или тромбоцитопения в остър стадий на посочените заболявания и необходима ли е и каква предоперативна подготовка. МЕТОД: Известен

УПРАЖНЕНИЕ № 10 – 2 часа ТЕМА: СПЕШНИ СЪСТОЯНИЯ В

ПЕРИАТРИЯТА ЦЕЛ: Студентът да се запознае с най-честите спешни състояния в педиатрията, които могат да възникнат в процеса на работата му като стоматолог – гърч, анафилактичен шок, хипогликемия, чуждо тяло в дихателните пътища и хранопровода; дехидратационни състояния. ЗАДАЧИ: След завършване на упражнението студентът трябва да може: 660 1. Да разпознае симптоматиката, да постави диагнозата и да окаже първа медицинска помощ при остро възникнала алергична реакция, вкл. Анафилактичен шок, вследствие използването на определени медикаменти в стоматологичната практика. Да знае какво трябва да направи за избягване на тези алергични реакции 2. Да постави диагнозата гърч и да окаже първа помощ на дете в гърч. 3. Да постави бърза и точна диагноза при попадане на чуждо тяло в дихателните пътища и да окаже първа помощ на пострадалото дете. 4. Да знае причините за настъпване на дехидратационни състояния у децата, да постави диагнозата на дехидратационното състояние и да знае как да бъде проведено лечение в леките случаи. 5. Да разпознае настъпването на хипогликемия и да проведе адекватно лечение. МЕТОД: известен

ЛИТЕРАТУРА

1. Н. Попиванова, Й. Стоилова. Инфекциозни болести и епидемиология за стоматолози, изд. „Райков” 2002г.
2. Г. Генов, Инфекциозни болести, изд. Медицина и физкултура 2009г.
3. С. Йочев, Н. Попиванова, М. Въртигова, Инфекциозни болести – учебник за медици, изд. „Райков” 2007г. Второ преработено издание.
4. Х. Бояджиян , Инфекциозни болести, изд. Медицина и физкултура 2009г.

5. Хр. Пачев, Педиатрия в стоматологията, Издателство ЕТ “В.Петров”, Пловдив, 2004 год.
6. Т. Шмилев, Лекционен курс по педиатрия пред студенти по стоматология.
7. Др. Бобев, Е. Генов, Педиатрия, МИ „Арко”, 2000 год.
8. Семиотика на детските болести, п/р Хр. Михов и Т. Шмилев, Издателство ЕТ „В. Петров”, Пловдив, 2004.
9. Справочник за диагностика и лечение на детските болести, п/р Т. Шмилев, МИ „РПайков”, Пловдив, 2008

КОНСПЕКТ ПО ПЕДИАТРИЯ

1. Физическо развитие на детето – норма и патология.
2. Нервно – психическо развитие на кърмачето и детето – норма и патология.
3. Естествено хранене. Предимства на майчината кърма.
4. Смесено хранене. Стимулиране на лактацията.
5. Изкуствено хранене. Рискове при изкуственото хранене. Краве и адаптирано мляко.
6. Хранене на деца от 1 до 3 години.
7. Заболявания протичащи със стоматити – диагноза, ДД и лечение.
8. Неутропении и остра левкоза - промени в устната кухина.
9. Заболявания, протичащи с лош дъх на устата – диагноза, ДД и лечение.
10. Заболявания, протичащи със сиалорея – диагноза, ДД и лечение.
11. Заболявания, протичащи с хипосиалия, асиалия – диагноза, ДД и лечение.
12. Заболявания, протичащи с рагади в устните ъгли – диагноза, ДД и лечение.
13. Заболявания, протичащи с макрогლოსия и микрогლოსия – диагноза, ДД и лечение.
14. Рахит – значението му в стоматологичната патология.
15. Хронична хипокалциемия – диагноза, ДД, значение в стоматологичната патология.
16. Хипотрофия – лечение на стоматологични инфекции у хипотрофични деца.
17. Физиологични нужди на детето от вода и соли. Дехидратация. Орална рехидратация.
18. Анемия в детската възраст – стоматологични проблеми.
19. Хеморагични диатези – стоматологични проблеми.
20. Гърчове у децата – диагноза, лечение на гърча.
21. Диабет – стоматологични проблеми.
22. Алергичен шок – диагноза и лечение.
23. Патологични промени при прорязване на зъбите.
24. Заболявания, протичащи с ранно и късно поникване на зъбите.
25. Заболявания, протичащи с лошо оформено съзъбие, лош емайл и кариес.

26. Заболявания, протичащи със зъбно-челюстни аномалии.
27. Заболявания, протичащи с промяна в цвета на зъбите.
28. Заболявания, протичащи с хиподонтии и хипердонтии.
29. Антибиотикотерапия в детската възраст.

Утвърдил:.....

Ръководител Катедра

/Проф. д-р И. Иванов, дм/